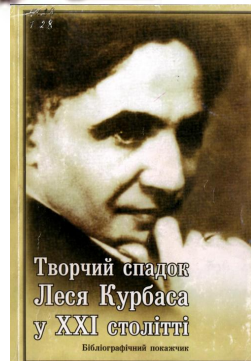
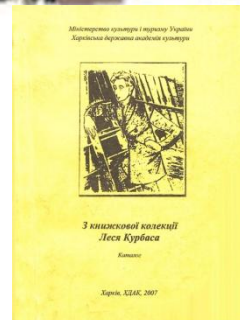

МИСТЕЦЬКІ ТА ВИДАВНИЧІ ПРОЄКТИ ЗА НАУКОВОЮ ТЕМОЮ ХДАК «ПЕДАГОГІЧНІ ПРИНЦИПИ ТЕАТРАЛЬНОЇ ШКОЛИ ЛЕСЯ КУРБАСА»

ВСТУП

- Дослідження сценічного і педагогічного доробку Леся Курбаса та учнів його театральної школи є науковою темою кафедри режисури ХДАК вже майже 30 років. У презентації розкриваються наукові розвідки та основні мистецькі й видавничі проєкти, які були реалізовані науковцями, театральними педагогами ХДАК і перш за все науковцями кафедри режисури за науковою темою “Педагогічні принципи театральної школи Леся Курбаса”.

Перший український міжнародний театральний фестиваль «Березіль – 93», Харків, 31 березня – 10 квітня 1993 р.

- Непересічною подією, яка мала великий вплив на подальше театральне життя Харкова і водночас стала імпульсом для театрознавчих розвідок творчості Леся Курбаса та учнів його театральної школи науковцями ХДАК і кафедри режисури зокрема, став Перший український міжнародний театральний фестиваль «Березіль – 93».
- Фестиваль було започатковано з метою вшанування традицій театру «Березіль», створеного Лесем Курбасом у 1922 році, та показу найкращих вистав, новаторських досягнень театральної культури.
- Лесь Танюк: «У Харкові на весь світ прогрімів міжнародний фестиваль «Березіль – 93». У цьому форумі, який відбувся під знаком Леся Курбаса, взяли участь театри всіх континентів, напрямків та мистецьких шкіл».

Перший український міжнародний театральний фестиваль «Березіль – 93» (1993)

- Фестиваль організовано за постановою колегії Міністерства культури України та за підтримки Харківської облдержадміністрації, Спілки театральних діячів України, Фонду культури України, Українського наукового центру «Наука. Мистецтво» АН України, Міжнародної конфедерації театральних спілок.
- Оргкомітет фестивалю: Л. Танюк, І. Дзюба, І. Драч, О. Марченко, І. Борис, С. Гордєєв, А. Ємець, В. Шестопапов, Р. Черкашин, А. Стародуб, В. Рожок та ін.
- Організатори фестивалю «Березіль – 93» поряд із запрошенням провідних українських та зарубіжних театральних колективів уперше провели огляд студентських вистав театральних шкіл України, ближнього та дальнього зарубіжжя. Очолив журі доктор мистецтвознавства В. М. Айзенштадт.
- Відбулась наукова конференція «Лесь Курбас і світова театральна культура», яку очолила доктор мистецтвознавства Неллі Корнієнко.

Перший український міжнародний театральний фестиваль «Березіль – 93».

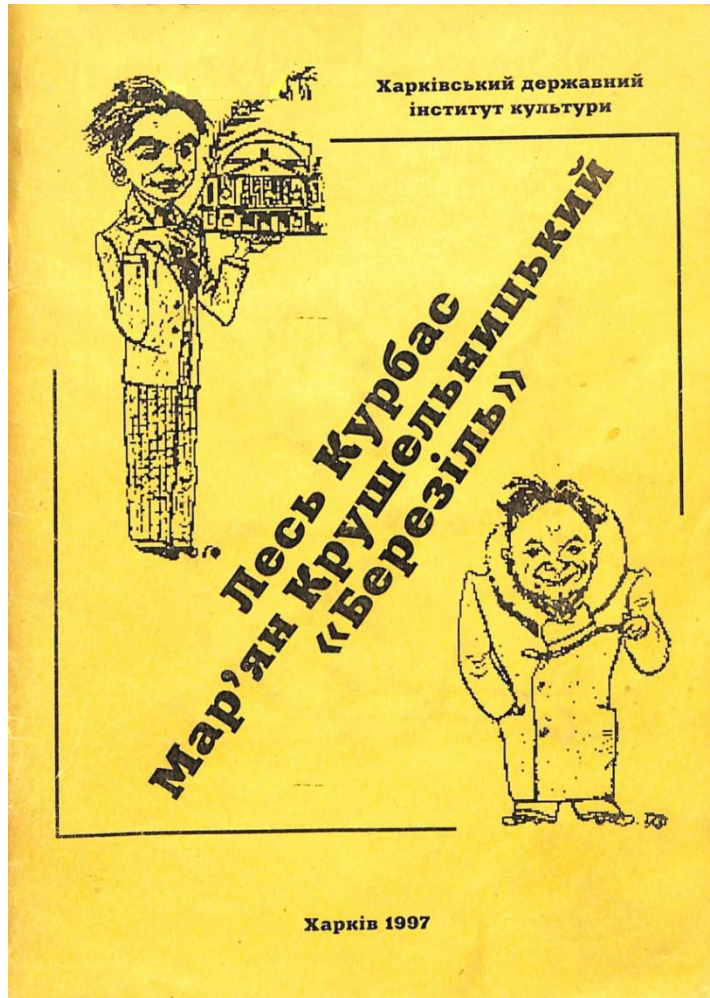
- У перший день фестивалю на місці поховання дружини Леся Курбаса Валентини Миколаївни Чистякової на 13 кладовищі м. Харкова, куди було перенесено прах його матері Ванди Адольфівни та привезено капсулу з землею з Соловків, де було страчено Леся Курбаса, відкрито пам'ятник-пантеон родини Леся Курбаса (скульптор — Семен Якубович). Відкрито меморіальну дошку на будинку по вулиці Гіршмана, де жила В. М. Чистякова, з написом: «У цьому будинку жила Валентина Чистякова-Курбас, оспівана поетами, народна артистка України».
- Урочиста подія започаткувала традицію відвідування цих пам'ятних місць та покладання квітів на честь Леся Курбаса та його сім'ї.

«Дні Леся Курбаса і Мар'яна Крушельницького в Харкові», 14 квітня – 28 червня 1997 р.

Програма заходу

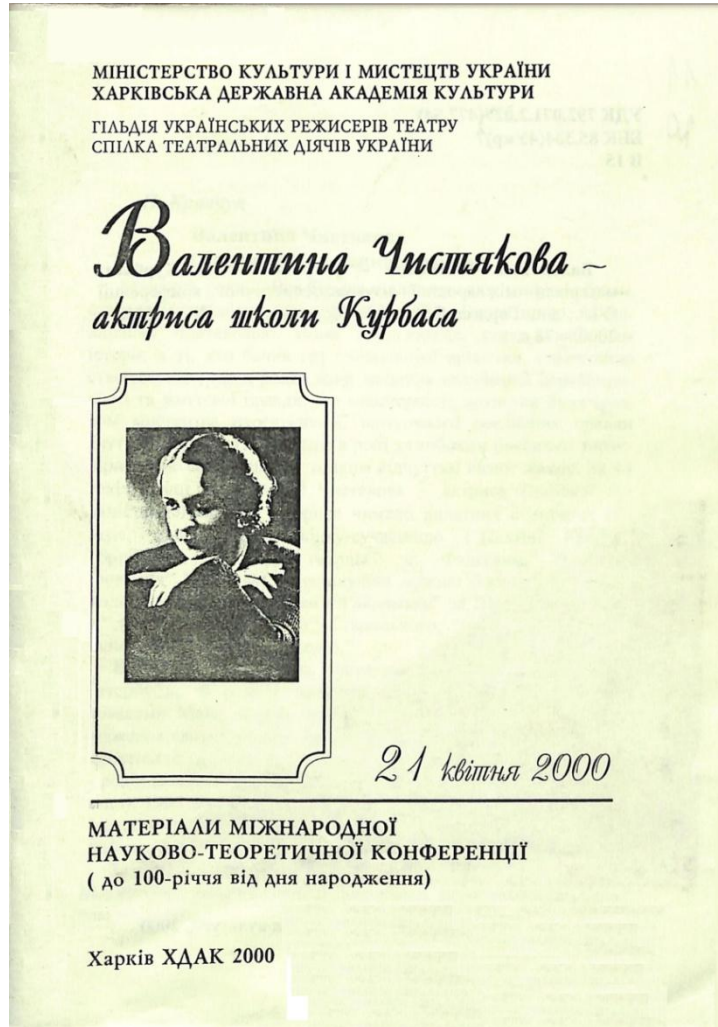
- Офіційні організатори заходу — Харківський державний інститут культури, Харківський державний університет мистецтв ім. І. П. Котляревського, Спілка театральних діячів України.
- Автори ідеї та постановники мистецького свята — С. І. Гордеєв, І. О. Борис.
- Наукові конференції, круглі столи, виставки, творчі майстерні, спрямовані на вивчення та популяризацію модерної театральної спадщини Леся Курбаса та Мар'яна Крушельницького.
- Науково-теоретична конференція «Лесь Курбас, Мар'ян Крушельницький, "Березіль"», ХДІК, 28 червня 1997 р.

Науково-теоретична конференція «Лесь Курбас, Мар'ян Крушельницький, "Березіль"», ХДІК, 28 червня 1997 р.

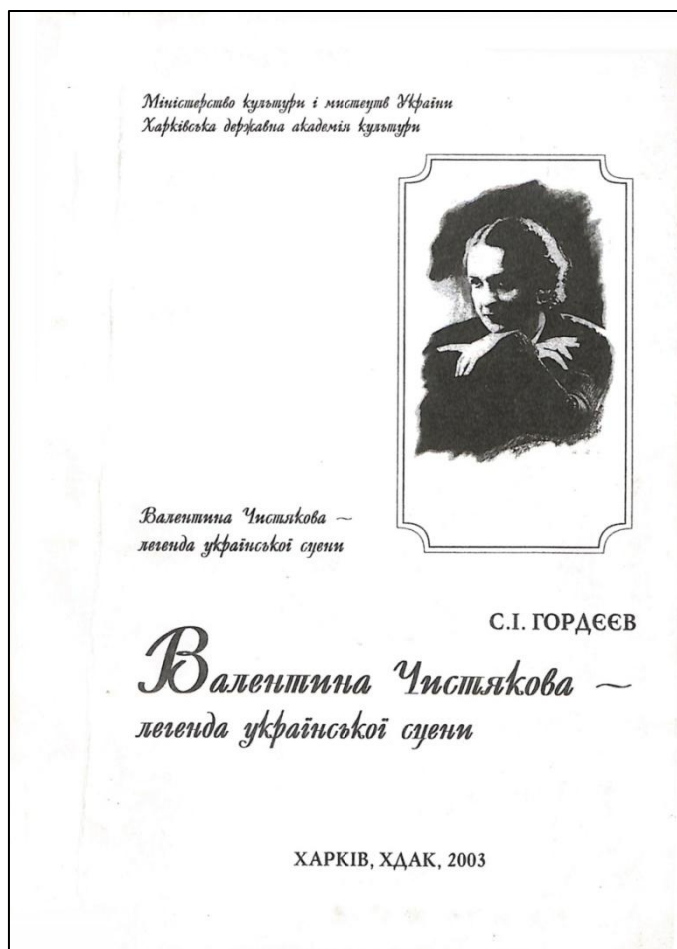
- Лесь Курбас. Мар'ян Крушельницький. "Березіль" : збірка статей / Харків. держ. ін-т культури ; під ред. В. М. Айзенштадта, С. І. Гордєєва. Харків, 1997. 73 с.
<https://repository.ac.kharkov.ua/items/690363d8-27f1-4d39-bc69-23ab72c560d3>
- Серед авторів збірки — Г. Ботунова, Н. Корнієнко, С. Гордєєв, Л. Танюк, Н. Логвінова, В. Айзенштадт, В. Гаряєв.

Міжнародна науково-теоретична конференція «Валентина Чистякова — актриса школи Курбаса», ХДАК, 21 квітня 2000 р.

- Наукові доповіді, спогади сучасників В. М. Чистякової — Р. Кіріної, Н. Логвінової, А. Літка (Харків), О. Ханонкіна (Одеса), В. Самчук (Тернопіль), перегляд відеофільму, святковий концерт.
- Ювілейна книжкова виставка в читальній залі бібліотеки ХДАК.
- Валентина Чистякова — актриса школи Курбаса : матеріали міжнар. наук.-теорет. конф. : (до 100-річчя від дня народж.), 21 квіт. 2000 р. / Харків. держ. акад. культури, Гільдія укр. режисерів театру, Спілка театр. діячів. Харків : ХДАК, 2000. 78 с.
<https://repository.ac.kharkov.ua/items/3e6abfe3-7860-4982-86fb-b925d82f6126>

Монографія «Валентина Чистякова — легенда української сцени», ХДАК, 2003 р.

- **Гордєєв С. І.** Валентина Чистякова — легенда української сцени : монографія / Харків. держ. акад. культури. 2-ге вид., доп. Харків : ХДАК, 2003. 100 с.
- **Гордєєв С. І.** Акторське мистецтво В. М. Чистякової як явище української театральної культури ХХ сторіччя : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : [спец.] 17.00.01 «Теорія та історія культури» / Харків. держ. акад. культури. Харків, 2005. 21 с.

Міжнародна наукова конференція «Лесь Курбас — Людина театру», ХДАК, 26–27 березня 2007 р.

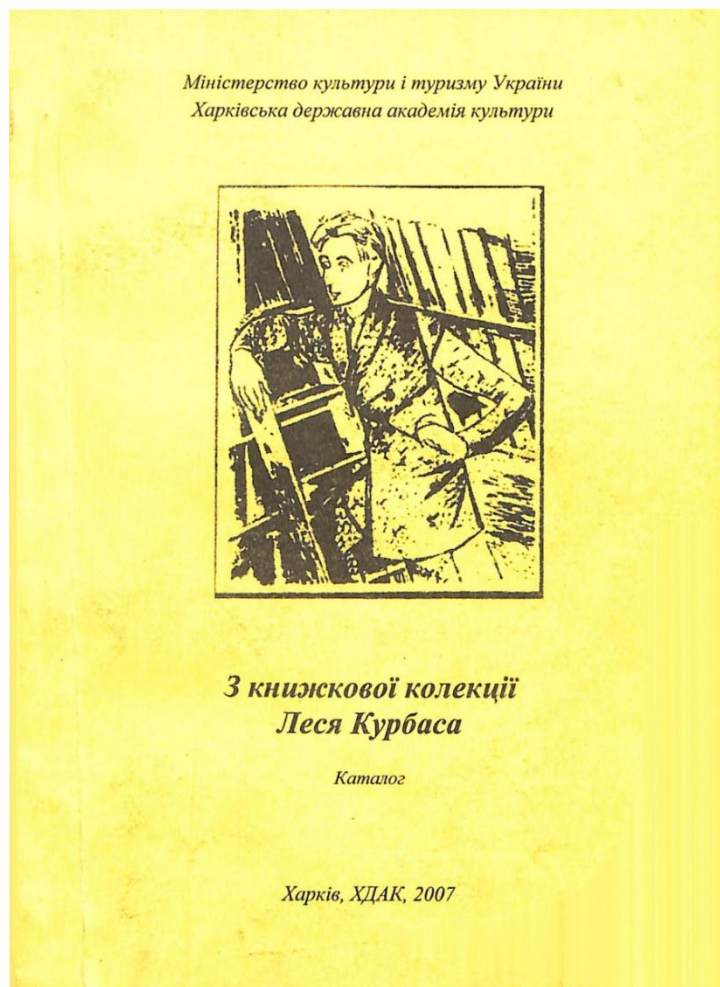
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКЕ МІЖОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІАКИ ТЕАТРАЛЬНИХ ДІЯЧІВ
УКРАЇНИ

*Матеріали міжнародної наукової
конференції
«Лесь Курбас – Людина
театру»
26-27 березня 2007 рік*

- Наукові доповіді.
- Круглий стіл за підсумками конференції.
- Покази в Будинку актора найкращих акторських студентських робіт ХДАК, ХНУМ ім. І. П. Котляревського, Київського ун-ту театру, кіно і телебачення ім. І. Карпенка-Карого.
- Відеофільм “Життя між двома пострілами”.
- Святковий вечір “Лесь Курбас. Сяйво посмішки Великого Арлекіна”.
- Лесь Курбас — Людина театру : матеріали міжнар. наук. конф., 26–27 берез. 2007 р. / Харків. держ. акад. культури. Харків : ХДАК, 2007. 103 с. URL:
<https://repository.ac.kharkov.ua/items/0291d4ad-8107-4629-9976-88c5c23f20c8>.

Каталог «3 книжкової колекції Леся Курбаса», ХДАК, 2007 р.

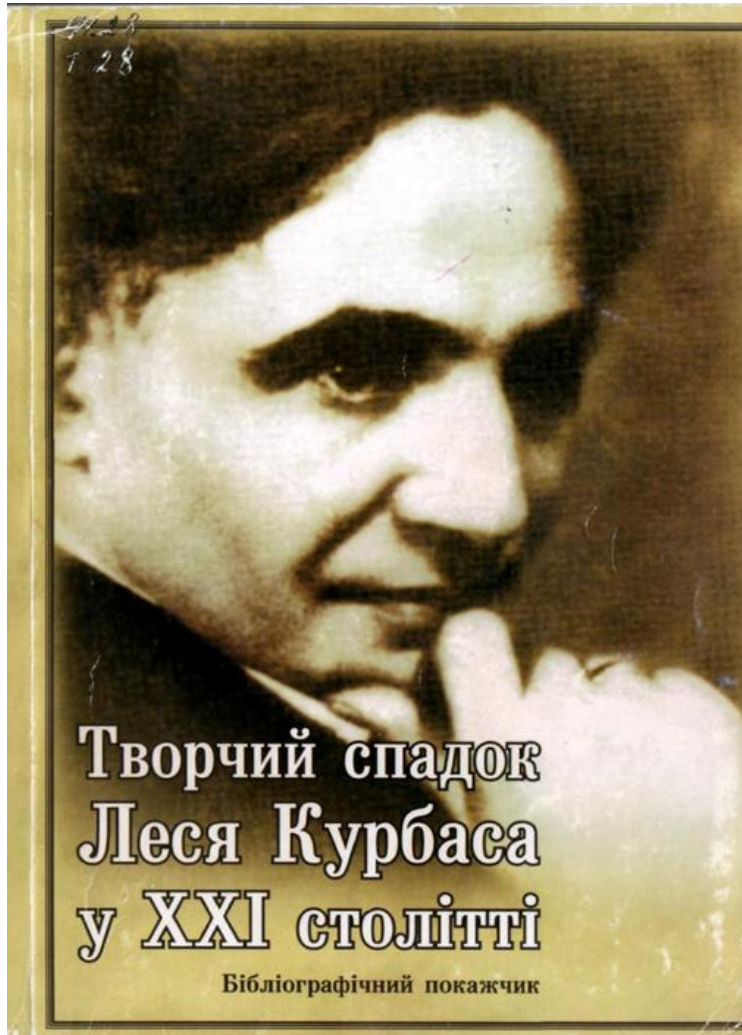
- 3 книжкової колекції Леся Курбаса : каталог / Харків. держ. акад. культури ; [уклад.: С. І. Гордєєв, В. В. Сєдих, І. М. Фоменко ; за ред. С. І. Гордєєва]. 2-ге вид., випр. і допов. Харків : ХДАК, 2007. 123 с.
- <https://repository.ac.kharkov.ua/items/b89118e5-e253-4c45-9cdd-cc7941d938b2>
- Містить 627 бібліографічних записів з предметними рубриками та сигналами місць зберігання видань у музеях та приватних бібліотеках.

Міжнародна наукова конференція «Лесь Курбас в контексті світової та вітчизняної культури», Харків, 14–15 березня 2012 р.

- Спільний науковий проєкт ХДАК та ХНУМ ім. І. П. Котляревського.
- Лесь Курбас в контексті світової та вітчизняної культури : матеріали міжнар. наук. конф. до 125-річчя від дня народження Леся Курбаса, 14–15 берез. 2012 р. / Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського, Харків. держ. акад. культури та ін. Харків, 2012. 209 с.
- Збірка матеріалів конференції містить 33 наукові розвідки.
- Тематична книжкова виставка, організована бібліотекою ХДАК та ХДНБ ім. В. Г. Короленка.

Бібліографічний покажчик «Творчий спадок Леся Курбаса у ХХІ столітті», ХДАК, 2012 р.

- Творчий спадок Леся Курбаса у ХХІ столітті : бібліографічний покажчик (до 125-річчя від дня народження) / Харків. держ. акад. культури, Бібліотека ; [уклад.: С. В. Євсеєнко, С. І. Гордєєв, О. М. Левченко ; наук. ред. О. І. Чепалов]. Харків : ХДАК, 2012. 220 с.
- <https://lib-hdak.in.ua/docs/spadok-kurbasa.pdf>
- Представлено 1290 джерел, більшість з яких супроводжується анотаціями.
- Наводяться архівні матеріали з Харківського літературного музею, Харківського історичного музею, музею Харківського театру ім. Т. Г. Шевченка, архівні матеріали В. М. Чистякової з особистого архіву С. І. Гордєєва. Загалом описано 85 архівних джерел.

Видавничі проєкти в репозитарії ХДАК

- Усі представлені на презентації друковані видання вже стали бібліографічною рідкістю, тому запрошуємо усіх вас до інституційного репозитарію ХДАК, де розміщено повні тексти цих видань в електронному вигляді.
- <https://repository.ac.kharkov.ua/home>

Мистецькі проєкти кафедри режисури ХДАК, 2022–2026 рр.

- **Спільні мистецькі проєкти** факультету сценічного мистецтва і кафедри режисури ХДАК з факультетами мистецтв, філології та журналістики ТНПУ ім. В. Гнатюка, з Тернопільською обласною науковою бібліотекою.

- **Творчі зустрічі** зі здобувачами кафедри театрального мистецтва в Бюро кар'єри ТНПУ ім. В. Гнатюка, з викладачами та гімназистами в Українській гімназії ім. І. Франка.

- **Майстер-клас** «Сценою покликаний: Лесь Курбас — реформатор українського театру» для школярів і студентів мистецьких коледжів.

- **Участь у Курбасознавчих читаннях 2024 р.** (Тернопільський обласний краєзнавчий музей).

Щиро — Світлана Євсеєнко,
провідний бібліограф бібліотеки
ХДАК

dbv17acad@gmail.com

25 лютого 2026 р.